

АОО «Назарбаев Интеллектуальные школы»
Центр педагогических измерений

РОЛЬ И МЕСТО ИСТОРИЧЕСКИХ ИСТОЧНИКОВ ВО ВНЕШНЕМ СУММАТИВНОМ ОЦЕНИВАНИИ

Тлеубердинов К.А.

РАБОТА С ИСТОРИЧЕСКИМИ КОНЦЕПТАМИ СВЯЗАНО С ДАННЫМИ ИСТОРИЧЕСКИХ ИСТОЧНИКОВ ВО ВНЕШНЕМ СУММАТИВНОМ ОЦЕНИВАНИИ:

Интерпритация исторических источников

- **Доказательство:**
- На основании доказательств анализирует особенности исторического фактов, например: аудитория, цели, взгляды, формат, аргумент, ограничения и контекст;
- Обобщение источников на основе анализа и оценки исторических доказательств;
- В целях обоснования объективного понимания оригинальности и разнообразных вспомогательных материалов объединяет противоречивые данные.

Направленность во временном и историческом контексте

- **Изменение и взаимосогласие:**
- Оценивает и анализирует исторические примеры во временном и историческом контексте;
- Объединяет темы и исторические процессы с изменениями и взаимосогласием;
- Объясняет систематизацию, обобщение исторических процессов и источников в единое временное пространство.

Исторический анализ и ее пояснение

- Причины и следствия
- Схожести и различия
- Значимость
- Интерпретация
-

Структура экзамена по предмету «История Казахстана» во внешнем суммативном оценивании

Предмет	Язык экзамена	Компонент / Тип работы
История Казахстана	Казахский язык	<p>Внешнее суммативное оценивание состоит из двух компонентов: работа с источниками и эссе. Максимальное количество баллов за два компонента составляет 150 баллов, из них за 1 компонент – 54 балла, за 2-ой компонент – 96 баллов.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Первый компонент состоит из трех вопросов (a), (b) и (c). Вопросы проверяют навыки пояснение, применение и оценивание источников (текст, график, таблица, рисунок, карта, постер, таблица).2. Учащиеся отвечают на два вопроса из трех по выбору. Каждая из которых включает по три подвопроса (a), (b), (c).

Источниковед и историк К.М. Атабаев писал: «Актуальной проблемой исторических источников является нахождение актуальной информации и их использование в историческом исследований».

Источниковед и историк И. Д. Кавальченко писал: «Отношение между историческими фактами и историком должно быть объективным. Так как прошедшие события инвариантны и неизменны, а по смыслу и временно-пространственном смысле завершены».

ЗАЧЕМ ИСПОЛЬЗОВАТЬ ИСТОРИЧЕСКИЕ ИСТОЧНИКИ ВО ВНЕШНЕМ СУММАТИВНОМ ОЦЕНИВАНИИ?

Исторические документы учат работать над ними, анализировать и извлекать необходимую информацию.

Исторические источники учат использовать методы критического анализа

Простые исследовательские работы вооружают учащихся независимыми исследовательскими навыками

Обучают анализировать и синтезировать события прошлого и настоящего времени.

Важные документы, данные и концепции формируют историческое мышление учеников в освоении законов общественного развития.

ПОРЯДОК РАБОТЫ С ИСТОРИЧЕСКИМИ ИСТОЧНИКАМИ ВО ВРЕМЯ ВНЕШНЕГО СУММАТИВНОГО ОЦЕНИВАНИЯ

- ✓ Определить тип, время написания исторических источников и период истории к которым этот документ относится;
- ✓ Определить ценность авторства и/или вероятного автора в контексте исторического источника;
- ✓ Используя содержание исторический источника (или источник об исторической личности) написать план эссе;
- ✓ Анализировать исторический источник в зависимости от исторического контекста;
- ✓ Использовать исторические источники для обоснования своих аргументов и взглядов;
- ✓ Используя одно или несколько источников дать свою интерпретацию историческим событиям.

ПРИМЕРЫ ЭКЗАМЕНАЦИОННЫХ РАБОТ (1 КОМПОНЕНТ)

А дереккөзі: Кадет партиясының ұлтшылдыққа көзқарасы

Ұлттық мәселелердің шешімін халық бостандығының партиясы болып саналатын Кадет таба алады. Олар Ресейдің мемлекеттілігін бұзбай, осы территорияның әр түрлі аймақтарында жергілікті автономия мен ережелер құруға мүмкіндік береді.

Кадет Партиясының барлық мүшелеріне арналған хатынан, 1917.

Е дереккөзі: Плакат

**Жолдас Ленин жерді арам
пиғылдылардан тазалайды**

*1920 жылы Ресейде басылған
плакат.*

В дереккөзі: Алаш Орданың құрылуы

1917 жылғы Ақпан революциясы жайлы хабарларды қазақ қоғамының барлық топтары үлкен ықыласпен қарсы алды. Мұндай іс-әрекеттер саны аз қазақ халқын әділ түрде қабылдаудың және бұрынғы жіберген қателіктерді түзетудің жаңа дәуірі басталғандығының белгісі болды. Осы ретте қазақтар Ресейдегі Уақытша үкіметке қолдау көрсетті. Қазақтың көптеген жас зиялылары Петроградта Алаш Орда атанған қазақтың ұлттық партиясын құру және өз мүдделерін білдіріп түсіндіру үшін көптеген іс-әрекеттер жүргізді.

*1955 жылы жазылған американдық тарихшының
кітабынан.*

(a) Берілген дереккөздер мен өз біліміңізді пайдалана отырып, Қазақстанға Ресей революциясының әсері туралы мәліметтерді зерттейтін тарихшы үшін маңызды дереккөздердің құндылықтарына сипаттама беріңіз.

(b) Дереккөздер мен біліміңді пайдалана отырып 1916–1941 жылдарда Ресей Қазақстанның егемендік алу идеясына неліктен қарсы тұрғанын түсіндіріңіз.

(c) «Ресей Қазақстанды басқарған 1900 және 1945 жылдардың аралығында қазақ халқының мүдделеріне аса көңіл бөлмеді». Сіз бұл пікірмен қаншалықты келісесіз? Берілген дереккөздер мен өз біліміңізді пайдаланып түсіндіріңіз.

Ғ дереккөзі: Саяси бюроның хаттамасы, 1929

Шешім қабылданды. 1929 жылғы 23 наурызда Саяси бюроның астықпен жабдықтау және де бұл әдісті Қазақстанда пайдалану туралы шешімін бекіту.

- 1 Астық бойынша жоспарды жүзеге асыру мақсатында астық квоталарын міндетті түрде пайдалану туралы шешім қабылданды. Жергілікті өкілетті органдар шешімді ресми түрде орындасын және қала тұрғындарының аймақтық жиналыстарында хабарласын.
- 2 Кулактарды тәркілеу және олардың артық қорларын мемлекетке сату жүргізілсін.
- 3 Шаруалардан астықтың артық қалған қорларын алып тасталынсын. Бүкіл үдеріс бойынша үгіт-насихат жұмысы мен ынталандырылуы шаруалардың басым бөлігіне бағытталсын.

Қол қойылды, Сталин

1929 жылы Сталин шығарған бұйрығынан

2 компонент

1 Мәдениеттің дамуы

Өткен ғасырларда қазақ халқы көшпенді өмір сүрді. Қалыптасқан қоғамда көптеген діни наным-сенімдер мен дәстүрлер қатар өмір сүрді. Кеңес ықпалының үстемдігі діни наным-сенімдер мен дәстүрлердің еркіндігін тежеді. Дегенмен тәуелсіздік алғаннан бері Қазақстан діндерді қабылдауға күшін салуда.

- (a) Қазіргі Қазақстан халқының ұстанатын діндерін сипаттаңыз.
- (b) Қазіргі Қазақстан қоғамында дін неліктен шиеленістердің себепшісі болмайтындығын түсіндіріңіз.
- (c) «Иосиф Сталин Қазақстандағы дәстүрлі діни топтар үстемдігін жою мақсатына қол жеткізе алмады». Сіз осы тұжырыммен қаншалықты келісесіз?

Спасибо за внимание!